

Собівартість будівельної продукції як показник ефективного виробництва

*Торкатюк В.І., Александрова О.Ю., Біляєв О.С., Філатова І.О.,
Морозовська О.О., Коваленко С.С., Червоненко Є.І., Харківська національна
академія міського господарства*

Для успішного функціонування будь-якої ланки ринкової економіки потрібно, щоб учасники, приймаючи рішення, мали правдиву та об'єктивну інформацію про майно, грошовий та фінансовий стан, результати роботи: прибутки, доходи чи збитки, а також про особливості їх досягнення, як на своєму підприємстві так і у конкурентів. Випуск продукції, її реалізація і одержання прибутку є головною метою виробничої діяльності підприємства. Цієї мети буде досягнуто, якщо будуть знижені витрати взагалі. Собівартість продукції у системі показників, що характеризують ефективність виробництва посідає одне з провідних місць. У ній як у синтетичному показнику відбиваються всі сторони виробничої й фінансово-господарської діяльності підприємства: рівень використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, якість роботи окремих працівників і керівництва в цілому. Положенням про склад витрат визначено, що собівартість продукції являє собою вартісну оцінку використаних у процесі виробництва природних ресурсів, сировини, матеріалів, палива, енергії, основних фондів, трудових ресурсів, а також інших витрат на її виробництво.

Зниження витрат виробництва відповідає як корпоративним так і інтересам суспільства в цілому. Чим нижчі індивідуальні витрати виробництва, тим економніше використовуються ресурси, а отже, з них одержують і більше товарів, що задовольняють суспільні потреби. Одночасно зниження витрат виробництва створює умови для зниження цін на товари. Цей процес повинен виконуватись планово. Ціллю планування собівартості будівельної продукції є: визначення витрат на виконання будівельно-монтажних робіт, у встановленні договором строки при раціональному використанні матеріалів, робочої сили, будівничих та інших виробничих ресурсів, дотримання правил технічної експлуатації будівничих машин та механізмів, а також дотримання безпечних умов праці; організація внутрішнього розрахунку структурного підрозділу будівничої організації. Головними шляхами зниження собівартості будівельної продукції є: механізація і автоматизація виробництва; застосування прогресивних технологій; прогресивні зрушення у структурі виробництва; спеціалізація і кооперування виробництва; удосконалення структури управління; здешевлення утримання апарату управління; раціональне розміщення виробництва; зниження цін на засоби виробництва, економічне стимулювання економії живої та уречевленої праці;

Економічний розвиток підприємства залежить від багатьох інших факторів, які мають безпосередній вплив на собівартість тієї чи іншої продукції. Зниження собівартості продукції за рахунок вказаних факторів

досягається шляхом економії витрат по кожному елементу структури собівартості.

Основними шляхами зниження собівартості будівничо-монтажних робіт для будівельного підприємства є: збільшення технічного рівня будівничого виробництва, безперервний ріст продуктивності праці, систематична економія матеріальних витрат, планомірне та невідхильне зменшення витрат по обслуговуванню та управлінню будівничим виробництвом.

Отже підсумувавши усі можливості та шляхи зниження собівартості будівельних робіт можна прийти до такого висновку. Шляхи зниження собівартості будівельної продукції є чимало: це і використання менш дорогих матеріалів, це і вдосконалення процесу виробництва, автоматизації робочих місць та скорочення кількості працюючих, це і кооперація з іншими підприємствами, які можуть виготовляти ті чи інші складові за меншими цінами тощо. Однак існує чимало проблем пов'язаних з цим. Так, зменшення витрат на придбання якісних матеріалів та заміна більш дешевими може призвести до пониження якості кінцевого продукту, а це може негативно відбитися на реалізації продукції. Зменшення кількості працівників і автоматизація виробництва вимагає на перших етапах чималі капіталовкладення тощо. Тому на етапі планування зниження собівартості потрібно керуватись розрахунками впливу використаних факторів на собівартість продукції, яка враховує особливості будівельної галузі.